

Sámi mátkeealáhusat Njuolggadusat ohcanvuđot doarjagii 2018

Davvisámegillii

SÁMEDIGGI
SAMETINGET

Ávjovárgeaidnu 50
9730 Karasjok/Karášjohka
Telefon +47 78 47 40 00
samediggi@samediggi.no
www.samediggi.no

Sisdoallu

1.1	<i>Doarjjaortnega mihttomearri ja vuoruheamit</i>	4
1.1.1	Doarjjaortnega mihttomearri.....	4
1.1.2	Vuoruheamit	4
1.1.3	Ulbmilolahusa eavttut.....	4
1.2	<i>Ohcama hábmi ja sisdoallu</i>	4
1.2.1	Doarjjaoážžu / Gii/geat sáhttet ohcat	4
1.2.2	Ohcanáigemearri	4
1.2.3	Gáibádusat ohcamii.....	4
1.2.4	Eavttut ohccái.....	4
1.3	<i>Meroštallannjuolggadusat ja EEO-njuolggadusat</i>	5
1.3.1	Meroštallannjuolggadusat	5
1.3.2	EEO-njuolggadusat	5
1.4	<i>Ohcamiid meannudeapmi</i>	6
1.4.1	Ohcamiid meannudeapmi	6
1.4.2	Mearrádus ja dohkkeheapmi	6
1.4.3	Eavttut doarjjaoážžui.....	6
1.4.4	Gárvvistanáigemearri	6
1.4.5	Rievdadusat doarjjaeavttuin	6
1.4.6	Máksineavttut	7
1.5	<i>Raporteren</i>	7
1.5.1	Raporteren ja bearráigeahčču.....	7
1.5.2	Bearráigeahččan ja čuovvuleapmi.....	7
1.5.3	Doarjaga ruovttoluotta máksin ja sihkkun	8

1.1 Doarjjaortnega mihttomearri ja vuoruheamit

1.1.1 Doarjjaortnega mihttomearri

- Ollu sámi mátkeealáhusaktevrrat main lea fitnodat mas lea dan muttos gávpejohtu ahte dan sáhtta gohčodit birrajagi fitnodahkan.

1.1.2 Vuoruheamit

- Ovddidan- ja investerenprošeavttat mat sáhttet čujuhit innovašuvdnii ja ođđa jurddašeapmái.
- Doaibmabijut/prošeavttat mat addet birrajagi barggolašvuoda fitnodagas.

1.1.3 Ulbmilolahusa eavttut

- Eanet gánnáhahttivuohta sámi mátkeealáhusaid siskkobealde.
- Eanet sámi mátkeealáhusfitnodagat.

1.2 Ohcama hábmi ja sisdoallu

1.2.1 Doarjjaoažžu / Gii/geat sáhttet ohcat

- Ovttalbmofitnodagat
- Oasussearvvit
- Fitnodagat, ásašusat ja organisašuvnnat mat ožžot doarjaga, galget leat registrerejuvvon Norgga Ovttatregistarii.

1.2.2 Ohcanáigemearri

- Rabas ohcanáigemearri

1.2.3 Gáibádusat ohcamii

- Sámedikki digitála ohcanskovvi galgá geavahuvvot. Ohcamat mat eai ollašuhte ohcaneavttuid, hilgojuvvojit.
- Prošeavtta ollislaš gollogeahčastat ja ruhtadanplána, ja fitnodaga doaibmabušeahhta.
- Prošeaktačilgehus mas válddahuvvo mihttomearri, boađusmihttu, fágalaš sisdoallu, kundarat ja boahteáiggi plánat.
- Sus guhte vuolláičállá ohcama, ferte leat fápmudus geatnegahttit fitnodaga/ ásašusa jna.

1.2.4 Eavttut ohccái

- Ohcci doaibma galgá dávistit gustovaš lágaide ja njuolggadusaide, dát guoská maiddái vearro-, divat- ja rehketdoalloláhkaaddimii.
- Doaibmabidju masa doarjja ohccojuvvo ii sáhte leat čađahuvvon dahje álggahuvvon ovdalگو Sámediggi lea ožžon ohcama. Erenoamáš ákkaid vuodul sáhtta spiehkastit dán njuolggadusas.
- Ohcci galgá dieđihit leago ožžon eará almmolaš doarjaga.

1.3 Meroštallannjuolggadusat ja EEO-njuolggadusat

1.3.1 Meroštallannjuolggadusat

- Investeren- ja ovddidandoaimmabijut: 50 % doarjja dohkkehuvvon goluin, stuorámuš doarjja lea 500 000 ru. Unnimus doarjjarádjái lea 30 000 ru.
- Ásahandoarjja: Gitta 75% rádjái dohkkehuvvon goluin, gitta 200.000 ru rádjái. ležás bálká sáhtta leat gitta 15 000 ru rádjái mánnui.
- Jos ohcan galgá árvvoštallojuvvot seamma jagi, de ferte ohcan leat sáddejuvvon Sámediggái manjmuštá juovlamánu 1. b. Ohcamat mat bohtet dán dáhtona manjá meannuduvvojit manjit jagi.

1.3.2 EEO-njuolggadusat

- Sámedikki doarjjaortnegat fertejit leat EEO-šiehtadusa njuolggadusaid rámmaid siskkobealde stáhta doarjaga ektui. Sámediggái gusket EEO-šiehtadusa mearrádusat seamma láhkai go stáhtagiellada- ja fylkkahálldašeamái dan ektui movt almmolaš doarjagat galget juolluduvvot.
- EEO – njuolggadusat. Eai gusto doarjaga juolludeami oktavuodas organisašuvnnaide: Doarjja juolluduvvo EEO-šiehtadusa mearkkašmeahttun doarjaga njuolggadusaid mielde. Njuolggadusat unnibuš doarjagiid birra čuvvot skábmamánu 14. b. 2008 láhkaásahusa nr 1213. Dáid njuolggadusaid mielde ii sáhte doarjjaoažžu vuostáiváldit unnibuš doarjaga eanet go oktiibuot 200 000 Euro (sullii 1,9 miljon ru 2018:s) ovtta dahje mángga gáldus 3 rehketoallogagi áigodagas.
- Ovdalgo doarjaga sáhtta máksit ferte doarjjaoažžu duođaštit Sámediggái ahte ii oaččo unnibuš doarjaga eará sajis máksinjagi dahje guovtti ovddit jagiin mat oktiibuot Sámedikki doarjagiin gaskamearálaččat eai leat eanet go 600 000 Norgga ruvnu. Vejolaš ođđa almmolaš doarjjaohcamiid oktavuodas (beroškeahtta gos oažžu doarjaga) lea doarjjaoažžus geatnegasvuotta dieđihit dán doarjaga birra. Dieđihangeasku gusto 3 rehketoallogagi fálladatáigemeari rájes.
- ESA sáhtta geatnegahttit Sámedikki gáibidit doarjaga ruovttoluotta doarjjaoažžus, jos doarjja ii leat geavahuvvon njuolggadusaid mielde dahje doarjjaoažžu ii geavat doarjaga dan ulbmilii masa lea addojuvvon.

1.4 Ohcamiid meannudeapmi

1.4.1 Ohcamiid meannudeapmi

- Ohcamat árvoštallojuvvojit ekonomalaš, márkaniidguoski, teknihkalaš, servodatlaš ávkki, dáiddalaš, fágalaš ja eará guoskevaš beliid vuodul. Earret eará árvoštallojuvvo ahte leago prošeavtta geavahusas vejolaš čadahit.
- Ohcamiid árvoštallamis deattuhuvvo ahte gullá go Sámedikki vuoruhemiide fágalaš sisdoalu, ámmátlašvuoda ja kvalitehta ektui.
- Ohcamiid meannudeami oktavuodas sáhtá Sámediggi árvoštallat ohcci/doaimma guhkes áiggi birgenlági, stabilitehta, nanusvuoda ja čadahannávccaid.
- Sámediggi sáhtá viežžat krediittadieđuid ohcci birra.
- Deattuhuvvo raporteremiid váilun ja gárvvisteami maŋŋoneapmi ovdeš doarjjaáššiin.
- Ohcamat mat eai deavdde ohcaneavttuid hilgojuvvojit.
- Ohcamat meannuduvvojit dađistaga ja golmma mánu sisa dan rájes go ohcan lea joavdan.
- Sámediggi sáhtá jearrat eanet duođaštusa dahje gohččut čielggadanságastallamii.
- Sámediggi váldá várašumi das ahte prošeavtta ohcansubmi ja viidodat sáhtá muddejuvot oassin doarjjaruđaid ollislaš rámma árvoštallamis.

1.4.2 Mearrádus ja dohkkeheapmi

- Doarjjaoažžu galgá ovdal go lea gollan 5 vahku doarjjareivve dáhtona rájes čálalaččat dohkkehit doarjjaeavttuid. Jos Sámediggi ii oaččo eavttuid dohkkeheami, sihkkujuvvo doarjja duodi eanet dieđitkeahhtá.
- Doarjja máksojuvvo easkka dalle go eavttut mat leat doarjjareivves leat dohkkehuvvon ja máhcahuvvon ja vuolláičállojuvvon doarjjaoažžu beales. Sus guhte vuolláičállá doarjjaeavttuid, ferte leat fápmudus geatnegahttit fitnodaga/ ásašusa jna.

1.4.3 Eavttut doarjjaoažžui

- Doarjjaoažžu galgá almmuhit ahte Sámediggi lea dorjon doaimmabiju/prošeavtta.
- Maŋŋá doarjjamearrádusa sáhtá leat váldonjuolggadus ahte ii addojuvvo eanet doarjja seamma doaimmabidjui/prošektii.

1.4.4 Gárvvistanáigemearri

- Áigemearri gárvvisteapmái lea 1 jahki, muhto sáhtá addojuvot 2 jagi doarjjareivve dáhtona rájes.
- Erenoamáš ákkaid vuodul sáhtá doarjjaoažžu čálalaččat ohcat guhkit áigemeari prošeavtta/doaimmabiju gárvvisteapmái. Ohcan galgá vuodustuvvot. Prošeavtta gárvvisteami ii sáhte maŋjedit eanet go 2 jagi maŋŋá doarjjareivve beaivádeami. Erenoamáš oktavuodain sáhttit guhkidit vel eanet áigemeari, muhto dan ferte ohcat.

1.4.5 Rievdadusat doarjjaeavttuin

- Doarjjaoažžu ii sáhte čadahit mearkkašahtti rievdadusaid guoskevaš prošeavttas dahje doaimmabijus ovdal go lea čálalaččat dieđihan Sámediggái ja ožžon Sámedikki čálalaš

dohkkeheami. Dohkkehuvvon ruhtadanplána ja investerenplána rievdadeapmi adnojuvvo álo mearkkašahtti rievdadussan.

1.4.6 Máksineavttut

- 50 % máksojuvvo dalle go prošeakta/doaibmabidju álggahuvvo ja 50 % dalle go mearrádusa eavttut leat ollašuhthtojuvvon.
- Jos ohcci ovdal lea ožžon doarjaga Sámedikkis ja doarjjaoažžu lea rihkkon doarjjaeavttuid, de sáhtá dat dagahit dan ahte máksimat bissehuvvojit dassážiigo eavttuid rihkkun lea nohkan. Muđui gustojit Boarásmuvvan gáibádusaid lága njuolggadusat (áššeboarásmanláhka).

1.5 Raporteren

1.5.1 Raporteren ja bearráigeahčču

- Doarjjaoažžu galgá reporteret ruđaid geavaheami birra masa geavahuvvo Sámedikki raporterenmála.
- Rehketoallu ruđaid geavaheamis galgá čájehit ollislaš goluid ja dietnasa. Dasa gullet prošeavtta/doaibmabiju eará vejolaš doarjagat ja dietnasat. Rehketoallui sáhtá váldit mielde dušše dakkár goluid ja dietnasiid mat njuolga leat čadnojuvvon prošeavtta/doaibmabiju čađaheapmái. Dalle go lea dohkkehuvvon gollomeroštus, galgá rehketoallu leat bardojuvvon nu ahte dan sáhtá buhtastahttit gollomeroštusain. Storra spiehkastagaid dohkkehuvvon gollomeroštusa ja rehketoalulu gaska galgá kommenteret.
- Badjel 200 000 ruvdnosaš doarjaga ruhtageavaheami rehketoalulu galgá stáhtaautoriserejuvvon dahje registrerejuvvon revisora duodaštit.
- Doarjjaoažžu gii lea registrerejuvvon momsaregistaris, galgá rehketoalulu čájehit goluid ja dietnasiid momssa haga. Dát ii guoskka sidjiide geat leat luvvejuvvon momsadivadis dahje ožžot spiehkastit momsadivada rehkenastimis.
- Jos loahpalaš golut prošeavtta/doaibmabiju rehketoalulu leat unnit go dat dohkkehuvvon gollomeroštus mii bohtá ovdan mearrádusas, de sáhtá Sámediggi oanidit doarjaga vásttolaččat.

1.5.2 Bearráigeahččan ja čuovvuleapmi

- Sámediggi sáhtá dárkkistit geavahuvvojit go ruđat eavttuid mielde, gč. juolludusnjuolggadusaid § 10 nuppi lađđasa ja riikarevišuvdnalága § 12 goalmát lađđasa.
- Sámediggi sáhtá bivdit eanet dieđuid maid ohcci lea geatnegas buktit. Dát guoská dieđuide mat galget geavahuvvot statistihkkii ja eará reporteremii.

1.5.3 Doarjaga ruovttoluotta máksin ja sihkkun

- Prošeavtta gárvvisteami oktavuodas galget geavatkeahtes doarjjaruđat máksojuvvot ruovttoluotta Sámediggái.
- Sámediggi sáhtá gáibidit doarjaga ruovttoluotta máksojuvvot jos dat lea máksojuvvon menddo ollu.
- Sámediggi sáhtá geassit doarjjalohpádusa ruovttoluotta dahje gáibidit ahte doarjja máksojuvvo ruovttoluotta jos:
 - Doarjjaoažžu lea rihkkon dieđihangeaskku
 - Doarjja ii geavahuvvo daid eavttuid mielde mat leat mearriduvvon doarjjareives.
 - Lea gáibiduvvon heaittiheapmi, ovddiduvvon reastaluvvangohčus, priváhta dahje almmolaš vealgešiehtadallamat leat rahppojuvvon doarjjaoažžu ektui dahje doarjjaoažžu heaitá máksimis máksámušaidis
 - Doarjjaoažžu lea rihkkon dáid njuolggadusaid mearrádusaid.
- Jos doarjjaoažžu dákkár oktavuodain ii mávsse ruovttoluotta, de sáhtá Sámediggi rievtti bokte gáibidit máksojuvvot dan mii lea buorin. Jos ruđat eai máksojuvvo ruovttoluotta dan áigemeari sisa mii lea biddjojuvvon, de sáhtá gáibidit maŋŋoneami ovddas reanttuid vel lassín, gč. juovlamánu 17. b. 1976 mannosáš lága nr. 100 reanttuid birra maŋŋonan máksima oktavuodas jna.